Ao. 1825.

No. 15.

Bataviasche Courant.

WOENSDAG, den 13den April 1825.

Bekendmaking.

Op last van Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal, en met referte tot de aankondiging in de Bataviasche Courant van den 30sten augustus 1823 (no. 35), wordt ter kennis van het algemeen gebragt dat, gedurende de afwezendheid van den president der algemeene rekenkamer, *H. J. A. Sack*, van deze hoofdplaats, en tot nadere aankondiging toe, de uittegeven Gouvernements-Promessen zullen worden geteekend, voor de registratie, door den vice-president derzelve kamer, *P. H. Reijnst.*

Batavia, den 13den april 1825.

De algemeene secretaris,
BOUSQUET.

Benoemingen.

Tot inspecteurs der tinmijnen op *Banka*, de ambtenaar *P. Paris de Montaigu*, en *J. W. Palthe*, thans prokureur te *Soerabaija*.

Tot eerste kommiezen ter algemeene secretarie, de ambtenaar der derde klasse *J. H. de Waal*, en de tweede kommies bij dat bureau, *A. J. van Olpen*.

Tot opziener van 's Lands Drukkerij, de baas der Drukkerij *G. van der Storm*.

Tot meesterknechts, de letterzetters der 1ste klasse, *P. van der Meer* en *M. van Leeuwen*.

Tot letterzetter der 1ste klasse, de letterzetter der 2de klasse, *J. C. Markus*, en

Tot letterzetter der 2de klasse, *J. P. Adriaans*.

Tot onderschout voor de stad en voorsteden van *Batavia*, *H. Kloss*.

ONTSLAGEN.

De inspecteurs der tinmijnen te *Coba*, *Soengie Liat* en *Jeboes*, op het eiland *Banka*, *A. H. van Gehren*, *P. Hartman* en *J. A. Gagel*.

MILITAIR DEPARTEMENT.

GEPENSIONEERD.

De kapitein bij het algemeen werf-depôt, *L. Boucher*, en

De 1ste luitenant bij de 19de afdeeling nationale infanterie, *J. C. van Appeltern*.

BATAVIA, *den 12den april.*

In the *Singapore Chronicle* van 3 maart, wordt gezegd, dat volgens berigten van *Siam* ontvangen met DE SHANNON, (welk schip op deszelfs terug reis naar *Engeland*, sedert ook hier ter rée is gekomen)—de Koning van dat Rijk besloten zoude hebben om, instede van den Koning van *Ava* (of der *Birmans*) te hulp te komen, welke dien bijstand bij een expres gezantschap had verzocht, met de Engelschen gemeene zaak te maken; en dat hij tot dit einde werkelijk reeds met een leger van 35,000 man op het *Birmansch* grondgebied zoude zijn getrokken, en alom aan de Siamsche autoriteiten last zoude hebben gezonden om de Engelschen, met vaartuigen, vee en transport middelen te geriiven.

Deze omstandigheid welke evenwel nog bevestiging schijnt te vereischen zoude gewis geene onverschillige afleiding ten voordeele der Engelschen veroorzaken, en welligt het einde van den Birmanschen oorlog zeer verhaasten.

Men schrijft van Djocjokarta dat de zware regens, welke sedert ruim twee maanden, bijna dagelijks gevallen zijn, de rivieren, waarvan de meeste uit den berg *Merapie* hunnen oorsprong hebben,- geweldig hebben doen zwellen. Verscheiden bruggen, vooral op eenen grooten weg naar *Klatten*, zijn door de kracht van het water en het afvoeren van boomen, uit een geslagen en weggespoeld. De weg heeft op onderscheidene plaatsen ook aanmerkelijk geleden. Het ongunstig saizoen laat nog niet toe aan de herstelling der bruggen te beginnen.

Sedert de afstand aan het Gouvernement van de Landstreek, thans de residentie *Kadoe* uitmakende, is onafgebroken groot ongerijf, zoo in de handhaving der politie als in vele andere opzigten ondervonden, uit de omstandigheid, dat in die afstand niet is begrepen geweest, (hoezeer zij verondersteld mag worden wel degelijk daarbij te zijn bedoeld geweest), de strook land welke uitspringt tusschen de residentien *Pekalongang* en *Samarang*, en die op sommige punten van eerstgenoemde residentie, tot op weinige palen afstands van het noorderstrand zich uitstrekte, zoodanig dat zelfs het laatst vernieuwd gedeelte van den grooten postweg, langs en over het grondgebied der vorsten liep.

Bij de onderhandelingen tusschen het Gouvernement en de Hoven over de afstand tegen schadeloosstelling van dit stuk grond, is dit weinig bezochte gedeelte van *Java*, naauwkeuriger dan vroeger opgenomen. In de gelegenheid gesteld, de aanteekeningen te lezen van iemand, welke met die opname onlangs is belast geweest, hebben wij er eenige zoo bijzondere en belangrijke opgaven in aangetroffen, speciaal ten aanzien van het klimaat der berglanden, en van de eigenaardige gewoonten der bewoners van die streken, die als het ware onder eene geheel andere luchtstreek schijnen te behooren, dat wij geoordeeld hebben met de mededeeling van dit een en ander onzen lezers geen ondienst te zullen doen. Wij verwijzen de nieuwsgierigen aan het dienaangaande voorkomende onder de *Mengelingen*.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

GROOT-BRITANNIE.

LONDEN, *den 11den september.*

De generaal *de la Fayette* is in Noord-Amerika aangekomen, en met de meeste vreugde-betooning ontvangen.

Onze dagbladen behelzen andermaal berigten uit Panama, over Noord-Amerika aangebragt, inhoudende, dat op het laatst van mei aldaar de tijding zoude zijn gekomen, dat *Bolivar* zich werkelijk weder van Lima en Callao had meester gemaakt.—De *Courier* geeft dien volgens de hoop nog niet op, dat de hoofd-inhoud van den beruchten brief van Guayaquil waar is geweest; doch tot heden toe ontbreekt het aan de noodige opgaven, aan welke men de echtheid van het berigt kan toetsen. Meer zeker schijnt het berigt uit Mexico van 3 juli, vermeldende, dat men destijds aldaar nog niets van *Iturbide* had vernomen en dat de Mexicaansche generaal *Bravo* het gezag van het congres in Guadalaxara had hersteld, en alzoo de splitsing van den Mexicaanschen Staat verhoed.—De tijding, dat de Spanjaarden in Opper-Peru de zaak der Independenten zouden hebben omhelsd, wordt ook uit Carthagene gemeld.

—In Quebec is thans een schip van stapel geloopen, lang 300, breed 50 en hol 30 voet, bestemd om hout naar Engeland te voeren. Naar uitspraak der meters bevat hetzelve 3690 tonnen (ruim 1800 lasten). Het zal vier masten voeren.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, *den 2den september.*

Reeds sedert eenige jaren bestaat eene bijeenkomst van commissarissen, door verschillende Staten van Duitschland van den tweeden en derden rang benoemd, ten einde middelen te beramen, ter ondersteuning van den duitschen handel. Zij hebben nooit den uitslag hunner beraadslagingen publiek gemaakt; doch het schijnt, dat het onderwerp hunner bijeenkomst bij de conferentien te Johannisberg is behandeld geworden. Het behoud van den openbaren vrede staat thans in verband met de herleving van den handel in Duitschland, alwaar men vreest, dat de geheele stilstand van denzelven, vooral in zuidelijk Duitschland, eene algemeene ontevredenheid mogt veroorzaken. Men is van oordeel, dat deze staat van zaken, zoo ten opzigte der zedelijke als politieke betrekkingen, vele ongelegenheden ten gevolge kan hebben. Het schijnt, dat de groote mogendheden eindelijk deze zaak in overweging hebben genomen; reeds vreest men niet meer, dat zij tegen de bijeenkomst van gemelde commissarissen zijn. Men hoopt dus, dat zij, binnen kort, op nieuw zullen vergaderen, en dat men eindelijk bedacht zal zijn, om het algemeen gebrek, voortspruitende uit de zoo verontrustende stagnatie van den handel, te doen ophouden.

den 7den september.

De jongste berigten uit Konstantinopel, van den 10den augustus, bevestigen in geenen deele de geruchten omtrent de nadeelen, welke de Grieken de vloot van den *Kapudan-Bassa* zouden hebben toegevoegd, of omtrent de ongenade, in welke deze vlootvoogd bij den Sultan zoude zijn geval-

ten. Bijzondere brieven uit genoemde hoofdstad, van genoemde dagteekening, luiden als volgt:

„ Sedert den laatsten post (25sten julij) is hier niets belangrijks gebeurd. De turksche vloot, welke geenzins door de Grieken is vernield, gelijk deze voorgeven, kruist tusschen Mitylene en Samos, en heeft eenen beslissenden aanval op laatstgenoemd eiland in het oog, welke men berekent, dat tusschen den 9den en den 10den augustus zal beproefd worden. — De magt, te water en te land tot dat einde vereenigd, wordt op 40000 man begroot; de Aziaten, bij Scalanova gecampeerd, daaronder gerekend. — Men ziet met ongeduld nadere berigten te gemoet; — de Porte schijnt stellig op eenen gunstigen uitslag te rekenen.

„ De groote Egyptische expeditie, 180 zeilen en 20000 man sterk, is den 19den julij *uit Alexandria gezeild* en bij het eiland Rhodus aangekomen; — van daar moet zij naar Morea stevenen, alwaar de Muzelmannen op den bijstand van den omgekochten *Colocotroni* rekenen, om een einde te maken aan den opstand. Men wil, dat de Porte niets minder beoogt, dan het overbrengen van het grootste gedeelte der Grieksche bevolking naar Egypte, met oogmerk, om aan de aangekondigde vernietiging der Grieksche natie eene zachtere wending te geven.

„ Sedert de aankomst dezer berigten juichen de Franken in Pera uitermate; wordt, al wat de Grieken op Ipsara hebben gedaan, door de eerstgenoemde als weinig beduidend voorgedragen, en verkondigen zij op nieuw de aanstaande onderwerping van den Peloponesus. — In deze hoofdstad wil men, dat de gewezen Vizier *Gahlib Effendi* weder uit het bewind zal geraken. — In Smirna hebben, na de herovering van Ipsara, verregaande buitensporigheden plaats gehad. Volgens de laatste berigten was echter de rust weder hersteld."

Deze berigten schijnen van eene tamelijk onpartijdige zijde afkomstig te zijn; men ziet alzoo met groot verlangen nadere tijdingen te gemoet. Het is te denken, dat de opgave van het bedrag der egijptische troepen overdreven zal zijn, doch de tijding, dat die expeditie werkelijk is gezeild, is, bijaldien zij nader bevestigd mogt worden, van het hoogste gewigt.

den 10den september.

Alle de berigten uit Konstantinopel van den 10den augustus vermelden de tijding, dat de groote Egyptische expeditie *in de daad is gezeild.* In de opgaven van de oostenrijksche zijde meldt men, dat dezelve in de laatste dagen van de maand julij in de bogt van Marmarissa, tegen over het eiland Rhodus, ten anker lag; — dat zij uit meer dan 50 oorlogschepen en 100 transportschepen bestond; — 2500 man ruiterij [doch wel denkelijk zonder paarden] en 14000 man infanterie telde en nog buitendien door 6000 man van het eiland Candia zoude worden versterkt. — Men voegt er bij, dat de Egyptenaren zich tegen Hijdra zullen wenden, en dat de Hijdrioten de genoemde vloot te gemoet zijn gezeild: — dat het eene onwaarheid is, dat zij het eiland Casso op de Egyptenaren zouden hebben heroverd.

Voorts melden oostenrijksche dagbladen het navolgende omtrent de operatien van de turksche vloot, na de vermeestering van Ipsara, als de zuivere waarheid, ontdaan van alle de overdrevene toevoegselen, welke, volgens dezelve dagbladen, omtrent deze gebeurtenis zijn verspreid:

» Den 4den is de *Kapudan-Bassa* van Ipsara met de vloot gezeild, en heeft hij aldaar 2000 man gelaten, welke langzamerhand tot 700 zijn verminderd. Den 14den verscheen ruim dertig Grieksche schepen, onder welke 10 Ipsariotische, voor het eiland, en zetteden dezelve 12 à 1500 man aan wal, die de verstrooide Turken overvielen en tot den laatsten man afmaakten. Eenige derzelve hadden hunne toevlugt genomen tot 21 turksche transportschepen, die in de haven lagen, doch ook deze zijn door de Grieken verbrand, op drie na, welke op het eiland Scio zijn aangekomen. Drie honderd vlugtten in de steenen gebouwen aan de haven, en weerden zich daar tot de aankomst van den *Kapudan-Bassa*, welke den 19 weder met een deel der vloot voor het eiland verscheen, en de grieksche expeditie zonder slag of stoot op de vlugt joeg. Sedert waait de turksche vlag op nieuw van het eiland, het welk voor het overige niets dan puinhoopen oplevert.

» De eenige wezenlijke schade, welke de Grieken den Turken hebben toegevoegd, bestaat in de herovering van 30 à 40 stukken geschut en het in zee werpen van een gelijk aantal, welke stukken de Turken, het zij door nalatigheid, het zij de door wanorde, niet hadden weggevoerd.

» Sedert is tot den 2den augustus niets merkwaardigs voorgevallen. Den 20sten julij lag de grieksche vloot, sterk 38 schepen, onder *Miauli*, aan de zuidzijde van Scio, vier zeemijlen van de turksche. De turksche lag voor Mitijlene en maakte zich gereed, om eene kans op Samos te wagen, waartoe de vlootvoogd als het ware gedwongen werd, door het toenemend aantal Aziaten, voor Scalanova gecampeerd, waarvan het bedrag op 30000 man werd begroot; die, wel verre van hoopsgewijze naar huis te vlugten, door hunne buitensporigheden eene algemeene schrik in den omtrek hadden verbreid, doch door de standvastigheid van den Bassa van Smirna waren bedwongen geworden."

Het Weener dagblad verlustigt zich met de opgave van de tegenstrijdigheden, die de Grieken omtrent deze gebeurtenis hebben verbreid; — welke reeds als waarheid is voorgedragen achttien dagen voor dat zij plaats had. Deze laatste omstandigheid kan niet worden tegen gesproken, evenmin als dat de Grieken zeer overdrevene berigten omtrent het gebeurde hebben vermeld. In tegenoverstelling schijnt het verlies, hetwelk de Turken hebben geleden, in het oostenrijksch berigt geenzins vergroot te zijn. Wat daar ook van zij, het blijft voor de zaak der Grieken van het hoogst belang, dat zij, wel verre van den moed verloren te hebben, op nieuw met ijver de hand aan het werk hebben geslagen. — Wat van den aanval der turksche vloot op het door natuur en kunst bevestigd Samos worden zal, moet eerlang blijken. De ondervinding zal ook spoedig leeren, of de Grieken te regt voor de expeditie der Egyptenaren beducht zijn geweest.

Een consulaats-berigt uit Metelin, van den 3den augustus, luidt aldus: » De Grieken hebben op Ipsara 200 huisgezinnen, die zich voor de Turken verborgen hadden, gered; een aantaal geschut herovered en groote sommen gelds, die begraven waren, opgedolven. Het verlies der Turken bestaat uit 1500 man. Den 24sten is de turksche vloot naar Tschesme gezeild, om van daar Samos aan te tasten, alwaar men gereed schijnt, om den Muzelman af te wachten. De grieksche vloot bevindt zich in de wateren van Tenedos, alwaar zij eenige prijzen op de Turken heeft gemaakt. De *Kapudan-Bassa* heeft ettelijke schepen derwaarts gezonden en zal daarna Samos aangrijpen."

Mengelingen.

FRAGMENT *van eene Korte Beschrijving der landen* Djabanrangka, Karang Koobar, Worro Warie en Kalie Bebber.

De zoogenaamde *Djabanrangkasche distrikten*, waarvan het grootste gedeelte onder de residentie *Soerakarta* sorteerde, terwijl slechts weinige jonken lands den Sultan van *Djocjokarta* toebehoorden, grensden ten oosten aan de residentie *Samarang*, ten noorden en westen aan de residentie *Pekalongang* en *Karangkoobar* en ten zuiden aan het distrikt *Kalie Bebber* en de residentie *Kadoe*, zijnde om eigenaardig te spreken, bijna op alle punten, door deze residentien zoodanig omgeven en ingesloten, dat zij niet dan voor een klein gedeelte, door de distrikten van *Karangkoobar* en *Kalie Bebber*, met de vorsten landen vereenigd waren.

De bedoelde landen doen zich van de zuidzijde zeer ongunstig voor, hetwelk een ieder des te meer moet treffen, door het plotseling en groot verschil, hetwelk het daar aan grenzende gedeelte der residentie *Kadoe*, in bevolking, kultuur, nijverheid, handel en welvaart zoo in het oog loopende daarstelt. Het is geheel onnoodig dat men eenen in die streken onbekenden reiziger derzelver grenzen aantoont; zij wijzen zich van zelve aan, door de merkbare teekenen eener flaauwe handhaving van policie en goede administratie. Onmiddelijk valt men, van eenen breeden, wel aangelegden en onderhouden, op eenen zeer smallen, slecht onderhouden en allezins ondoelmatig aangelegden weg, welke in stede van langs de heuvelen en aanhoogten, meermalen geheel onnoodig over dezelve zijnen loop heeft; waardoor vele moeijelijkheden ontstaan, die gemakkelijk te vermijden waren geweest. Eensklaps komt men uit een land waar de landbouw den hoogsten trap bereikt heeft, en waar alles welvaart ademt, in een oord, hetwelk de zigtbaarste blijken van een tegenovergesteld lot kenmerkt.

Het zuidelijk gedeelte der *Djabanrangkasche* distrikten, of liever dat het welk thans aan de residentie *Kadoe* is toegevoegd, is zeer bergachtig, schraal bevolkt en alzoo weinig bebouwd, zijnde het getal der *dessa's*, in vergelijk van de uitgestrektheid gronds, zeer gering. Eene groote hoeveelheid velden lagen nog braak, in de maand januarij, hetwelk hoofdzakelijk of liever alleen aan de slechte administratie is toe te schrijven. Meer ten noorden evenwel, bij de dessa's *Louwoengoe* en *Nganisan*, krijgt het land een vriendelijker aanzien, de bevolking en kultuur nemen aldaar zigtbaar toe, welke gelukkige en gunstige verandering, tot aan de rivier *Toeren* niet alleen standhoudt, maar zelfs vermeerdert en aangroeit.

Men schrijve echter geenzins deze geringe bevolking en de weinig bebouwde velden toe aan eenen onvruchtbaren of ondankbaren grond; een slecht bestuur alleen kan hiertoe aanleiding hebben gegeven, want bijna overal draagt het land de duidelijkste sporen dat het voorheen rijk in volk en landbouw moet zijn geweest.

Het bergachtige van het terrein, onderscheidene aardsoorten en gronden opleverende, gepaard met de gunstige temperatuur, bieden dan ook den nijveren landman de hand, ja noodigen hem uit, tot allerlei takken van kultuur, terwijl een overvloed van water, aangevoerd en aangebragt uit ontelbare spruitjes en voornamelijk uit de rivier *Toeren*, bij het toenemen eener gelukkige bevolking, onder de bescherming en de aanmoediging van een weldadig en werkzaam bestuur, eene aanzienlijke, thans onbebouwde uitgestrektheid gronds, in de vruchtbaarste rijstvelden kan herscheppen. De te groote en te veel geconcentreerde bevolking van de *Kadoe*, voorzigtig aangespoord om zich meer te verdeelen en in die onbebouwde doch vruchtbare streken met der woon neder te zetten, zou welligt daartoe veel kunnen bijdragen.

Benoorden de rivier *Toeren*, aan derzelver linkeroever, welke de grensscheiding tusschen het thans *Kadoesch* en *Samarangsch Djabanrangka* uitmaakt, is de dessa *Wanogierie*, waar, voor de overname dezer landen door het Gouvernement, eene tolpoort bestond, bij welke deze bijzonderheid plaats had, dat de pachter van gemelde-poort met dien van *Batoor*, was overeengekomen, ten einde des te beter de fraudes te beletten en alle overtredingen door hunne matta matta's te kunnen nagaan, dat van al den tabak *in de zon gedroogd* en welke uit of door de *Djabanrangkasche* distrikten gevoerd werd, de tolgeregtigheid te *Wanogierie* zoude worden betaald, terwijl van die *welke door middel van het vuur gedroogd is* (hetwelk aan de kleur zigtbaar is) de belasting te *Batoor* moest worden voldaan.

Het gedeelte thans onder de residentie *Samarang* sorteert, is veel grooter en na evenredigheid veel meer bevolkt dan het zuidelijk gedeelte, dat aan de *Kadoe* toegevoegd is. Niet alleen dat de dessa's talrijker zijn, maar dezelve zijn grooter en dragen de uiterlijke blijken van meerdere welvaart. Om zich naar de dessa *Selokaton* te begeven gaat men langs den koffij-tuin *Blimbing*, welke ingeval dezelve behoorlijk en met kennis van zaken was aangelegd, mogelijk met betrekking tot de keuze van den grond niet een der minst goede zoude geweest zijn. De dessa *Selokaton* is thans de hoofdplaats van het distrikt; dezelve is omgeven en omringd door de vruchtbaarste rijstvelden, en telde voorheen een aantal ingezetenen, welke in de laatste tijden zoo het schijnt in grooten getale, naar elders verhuisd zijn. Het is nogtans te veronderstellen; dat die uitgewekenen weder, onder de leiding van een goed en billijk bestuur, zullen terugkomen in eene streek, welke door haren milden grond, den landbouwer een ruim genot der vruchten van zijnen handen arbeid verzekert en waarborgt.

Twee wegen zijn er, welke van gezegde dessa naar *Pekalongansch Djabanrangka* leiden, de eene over *Poetjong*, de andere langs *Brangtie*, zijnde op deze twee even genoemde plaatsen, even als te *Selokaton* koffij-tuinen aangelegd, waarvan de eene minder de ander meerder voordeelige uitzigten belooft, welke nogtans in hunne resultaten nimmer het middelmatige schijnen te zullen overtreffen.

Beide de wegen over *Poetjong* en *Brangkie* zijn doorsneden door de rivieren *Dammer* en *Terrong*, welke laatste de grensscheiding maakt tusschen *Samarangsch* en *Pekalongansch Djabanrangka*.(*)

Eerst aan den linker oever van de rivier *Terron*, kan men zich een waar denkbeeld vormen, en is men in staat een juist oordeel te vellen over de waarde en het belang der *Djabanrangkasche* distrikten, voornamelijk wanneer men den weg inslaat naar de hoofdplaats van dit nieuw aan de residentie *Pekalongang* gevoegd distrikt, de dessa *Keboemen*, welke hare ligging heeft bewesten de rivier *Lampier*.

De zoogenaamde vlakte van *Keboemen* is zeer uitgestrekt en doet zich voor als eene kom, omgeven van gebergte, waaruit onderscheiden spruitjes en rivieren hunnen oorsprong ontleenen, en welke aan alle deze velden eenen graad van vruchtbaarheid geven, die dezelve onder die der eerste klasse doet rangschikken. Daarenboven is er eene bijzonder ruime waterleiding, welke het water in zijnen loop wijzigende, alle overige deelen van deze vlakte voorziet.

De bij *Keboemen* aangelegde koffij-tuin, doet zich niet zoo gunstig voor; die boomen nogtans, welke meer ten noorden zijn, in de nabijheid van den grooten postweg, beloven betere resultaten.

Het gedeelte der *Djabanrangkasche* landen benoorden den grooten postweg gelegen, is woest, onbebouwd en onbevolkt; kunnende twee of drie kleine, niets beduidende gehuchtjes, naauwelijks in aanmerking komen.

Van de hoofdplaats *Keboemen* loopt de weg langs de dessa's *Tersono Welono* en *Lobang* naar *Srodjo*. *Tersono* ligt bewesten de rivier *Betah*, aldaar is een bazaar, welke door het Britsch bestuur aan den kapitein der chinezen van Djocjokarta, in eigendom is afgestaan, en waar nog tot heden toe de heffingen voor zijne rekening plaats hebben. De dessa *Lobang*, is bewesten de rivier *Aroes*; zijnde *Srodjo* aan derzelver regter oever gelegen. De terrasgewijs aangelegde en bebouwde velden, en het fraai gezigt ten noorden, op den uitgestrekten oceaan, leveren een der schoonste tafereelen op en maken dezen weg zoo aangenaam als verscheiden. Van *Tersono* af tot *Srodjo* toe klimt men onophoudelijk, hetwelk echter door de zachte helling van het terrein niet moeijelijk valt.

Ofschoon het water uit de oevers van de rivier *Aroes* gebragt en behoorlijk geleid zijnde, vereenigd met dat geen, hetwelk door eene menigte van spruitjes wordt aangevoerd, alle deze velden rijkelijk zoude kunnen voorzien, zoo lagen er nogtans verscheiden braak, waarvan vele de treurige teekenen droegen, dat in de laatste jaren hunne vruchtbare gronden door den ploeg niet waren gekeerd en bearbeid geworden.

Bij *Srodjo* is een schoone koffij-tuin aangelegd, welke met betrekking tot de keuze van den grond, met regt voor de beste in deze distrikten gehouden wordt.

Het terrein is tevens hier zeer geschikt voor de tabaks kultuur, wordende in dat artikel een groote handel gedreven. De tabak wordt grootendeels naar *Pekalongang* ter markt gebragt, om verder naar het westelijk gedeelte van *Java* te worden uitgevoerd.

In den droogentijd of oost *mousson*, is de passage naar de distrikten *Kalie Bebber* en *Karangkoobar* over den berg *Prauw*, ofschoon op sommige plaatsen door de steilten een weinig moeijelijk, echter zeer doenlijk, en door dien dezelve veel korter is, verdient zij de voorkeur boven den omweg over *Sidaijoe*.

Het beklimmen van dezen, in vorm zoo zonderlingen berg, en waaraan hij ook zijne benaming verschuldigd is, kan nimmer dan van het grootste aanbelang zijn voor ieder' weetgierig' reiziger en voornamelijk voor den natuur onderzoeker.

Bij het beklimmen van de noord zijde is de weg op verscheiden plaatsen door heete bronnen doorsneden, en een weinig bezuiden de laatste, onder de *Djabanrangkasche* distrikten sorterende dessa *Kebitingan*, vindt men een krater, waarvan men het aanwezen door de opstijgende zwavel dampen op eenen afstand reeds bespeurt. Dezelve ligt in eene diepe kom, welke zoo wel dezen krater als het nabij zijnde meertje omvat, en geheel bewassen is met een digt geboomte en planten van onderscheidene soorten, waarvan het levendig groen en de vrolijke schakeringen een treffend verschil opleveren, met dit akelig natuur- verschijnsel, dat uit zijne diep verhoolen ingewanden niets dan den dood ademt, en uit zijne onderaardsche vuren verderf en schrik voorspelt.

Deze plaats is bij sommige Javanen in eerbied; gevende men van dezelve het navolgend fabelachtig verhaal. *Pandoe* de broeder van *Distorotto* het voornemen hebbende om eene stad te bouwen, had de bedoelde plaats uitgezocht en den grond tot dat einde door het omkappen van het geboomte en het effen maken van het terrein toebereid. *Distorotto* verzettede zich tegen dit voornemen en verbood zijnen broeder dit werk te voleindigen. *Pandoe* hier over gebelgd zijnde, en zich bezwaard gevoelende over de handelingen van zijnen broeder, droeg zijne belangen voor aan zijnen beschermGod, *Hang Permestie Goeroe*, hem hulp en bijstand afsmekende. *Pandoe* bemerkende dat hij noch den een noch den ander tot rede konde brengen of eenig regt erlangen, zegt men, dat om zich te wreeken, deze plaats in eenen krater zoude veranderd hebben.

De in den regentijd te verkiezen weg van *Srodjo* over *Sidaijoe*, naar het distrikt *Karangkoobar*, heeft zijne rigting langs de dessa's *Adinoesso* en *Tamba baijo*; wordende de grensscheiding van de distrikten *Djabanrangka* en *Karangkoobar* geformeerd door de rivier *Langsian*. Ook dit laatste aan de residentie *Pekalongang*, gevoegde gedeelte, onder *Djabanrangka* sorterende, doet zich allezins gunstig voor, en belooft veel onder eene goede administratie en een geregeld stelsel van belasting.

Van de zoo even genoemde grensscheiding tot *Sidaijoe*, ligt de weg langs de dessa *Wonosotro* over de kleine bergketen *Poijotono*, welke aldaar de grens is van het distrikt *Karangkoobar* en de residentie *Pekalongang*—Als eene plaats waar de graven zijn van twee bij de Javanen hoog geëerbiedigde arabische priesters, in name, *Sech Boelmatie* en *Kiai ageng*, komt de dessa *Wonobodro* in aanmerking. Voor het onderhoud dezer graven draagt men de meeste zorg, en de *Soesoehoenan* geeft jaarlijks de noodige bevelen en de vereischte middelen tot het doen van offeranden aldaar, zijnentwege—Van de rivier *Longsian* af tot *Sidaijoe* toe, loopt de geheele weg door de schoonste en vruchtbaarste rijstvelden.

De ligging van *Sidaijoe* is aller aangenaamst, hebbende men bijna van alle punten een uitgestrekt gezigt, hetwelk zich ten noorden bepaalt door de zee, welke niet weinig toebrengt tot verfraijing van dit tafereel.

Ten aanzien van het distrikt *Karangkoobar*, valt aantemerken, dat hetzelve geheel sorteert onder de residentie *Soerakarta*, grenzende ten oosten aan de provincien *Djabanrangka* en *Kalie Bebber*, ten westen aan *Worrowarie* en dat gedeelte van de *Banjoemaas*, hetwelk onder de benaming van *Tanah Tantjan* aan den Soloschen Prins *Ario Boeminotto* is afgestaan; wordende hetzelve ten noorden door een hoogen bergketen van de residentie *Pekalongang* afgescheiden, terwijl het ten zuiden bepaald is, door het onder de *Banjoemaas*, behoorende distrikt *Banjar* en het oostelijke gedeelte van *Worrowarie*. Daar en boven bevindt zich, ten noorden bij den berg *Radja Djembangan*, een onder *Worrowarie* sorterend stuk gronds, het welk van de beide overige gedeelten van laatstgenoemd distrikt, door de omliggende landen van *Karangkoobar*, is gescheiden en als het ware afgesneden.

De weg van *Sidaijoe* naar *Batoor* loopt over het grondgebied van *Pekalongang*, langs de bergketen welke de oostelijke grens maakt tusschen de zoo even genoemde residentie en het distrikt *Karangkoobar*. Tot de dessa *Tembangan*, is het terrein zacht hellende, van daar wordt hetzelve zeer steil, hetwelk tot de dessa *Kembang Langit* en tot de zuidelijke en uit eene hoogen bergketen bestaande grensscheiding van *Pekalongang* met *Karangkoobar*, zeer toeneemt. Van daar daalt men aanmerkelijk tot de dessa *Batoor*. Van *Kembang Langit* tot *Batoor*, is het terrein zeer bergachtig, woest en op de meeste plaatsen onbebouwd: slechts weinige dessa's vervrolijken deze streken, en de eenigste kultuur welke op deze hooge gronden met eenige vrucht kan worden uitgeoefend, is de turksche tarwe en de tabak, met welk laatste produkt men eerst in de nabijheid van *Batoor*, de kettingen der bergen beplant ziet.

Ofschoon deze weg in den regentijd veel gemakkelijker is, dan die van den berg *Prauw*, zoo blijft dezelve nogtans door de steilten zeer moeijelijk en door den diepen modder bijna ondoorkomelijk, daar en boven bestaat de grond, grootendeels uit eene roode klei, die op sommige plaatsen tot steen verhard is, en welke nat zijnde, deze passage door het uitglijden zeer gevaarlijk doet zijn; belettende het zware en dichte geboomte, dat de zonne stralen dezen doorweekten grond beschijnen en opdroogen. Hieruit zoo wel, als door het reeds vroeger ter neder gestelde, kan ligtelijk worden afgeleid, hoe moeijelijk en bezwarend de communicatie van *Pekalongansch Djabanrangka* over den berg *Prauw*, en van de afdeeling *Batang*, over den beschreven weg, met de provisioneel aan *Pekalongang* gevoegde landen van *Karangkoobar*, *Worrowarie* en *Kalie Bebber* moet zijn.

Het grootste gedeelte van den tabak, welke te *Pekalongang* wordt ter markt gebragt, wordt langs dezen weg uitgevoerd, en het blijft alzoo eene zaak van het grootste aanbelang, om nader te onderzoeken, of door denzelven te verleggen, dan wel aan denzelven eene andere rigting te geven, in dezen eenige voorzieningen kunnen plaats hebben, waardoor de handel in dit winstgevend produkt veel zal worden aangemoedigd en te gemoet gekomen.

Batoor is de hoofdplaats van de provisioneel overgenomen landen, welke bezuiden en bewesten den berg *Prauw* gelegen zijn. Deze zonderlinge gebouwde dessa bestaat hoofdzakelijk uit eene lange breede straat, en telt ongeveer 80 à 90, uit planken zamengestelde huizen. Dezelve is geheel omheind en met eene diepe gracht omgeven, wordende door middel van deuren des nachts de beide ingangen gesloten. Er is eene tolpoort, welke voornamelijk uit de heffingen op den doorvoer van tabak en rijst, den pachtschat moet opbrengen, en daar er in de nabijheid niets dan turksche tarwe kan worden aangeplant, zoo wordt hier eene aanzienelijke hoeveelheid rijst op elken marktdag aangebragt, welk produkt natuurlijker wijze veel aftrek heeft.

De chinezen zijn de voornaamste bewoners dezer dessa. De handel in den tabak is geheel in hunne handen en zij trekken daaruit groote winsten.

Het klimaat is zeer koel; klimmende de thermometer op den middag niet hooger dan tot 60°. (schaal van Fahrenheit) en zekerlijk kan op *Java*, niets vreemder zijn, dan *lieden te ontmoeten, welke hunne kleederen met schapenvachten gevoerd hebben, van hoedanige de chinezen zich hier tot weering der koude bedienen.*

Bevat het ter nedergestelde reeds iets ongewoons in zich, hoeveel meer zal dan niet het volgende afwijken van het geen wij dagelijks op dit eiland zien en ondervinden; van daar ook de moeijelijkheid om eene juiste beschrijving tegeven, waaruit men zich een waar denkbeeld kunne vormen, van het geen men ontwaart bij eene reize naar het distrikt *Kalie Bebber*, hetwelk onder de residentie *Djocjokarta* behoort en het welk aan de residentie *Kadoe*, de *Djabanrangkasche* landen *Karangkoobar* en *Worrowarie* grenst.

Van *Batoor* loopt de weg langs onderscheidene dessa's naar *Dollok*, de hoofd dessa van het distrikt. Waar de oogen zich wenden ziet men aan de hellingen van het gebergte de tabaksplant weelderig groeijen, de top van de *Prauw* is daarmede geheel bedekt en levert een schoon gezigt op.

De huizen van de omliggende dess'as zijn uit planken zamengesteld. Geen enkele vruchtboom versiert deze streken en alle deze dess'as liggen geheel naakt en open. In het midden de woningen brandt men den geheelen dag groote vuren, eensdeels dienende tot eigene verwarming, anderdeels tot het droogen van den tabak, te midden van welk vreemd schouwspel men eerder gelooft in een noordelijk gedeelte van *Europa*, dan wel op *Java* te zijn; in de koudste nachten van de maanden juni en juli, heeft men te *Dollok* waargenomen, dat de kwik in de buis zakt tot den 42° (schaal van fahrenheit). Zuidwestelijk van den berg *Prauw* ligt de, in de Javasche geschiedenis zoo beroemde berg *Dien*, welke zoo wel met betrekking der natuur verschijnselen als wegens de overblijfselen van eene stad en van onderscheiden tempels, de aandacht van ieder reiziger verdient en na zich trekt. De weg derwaarts loopt door een digt bosch, waarvan het geboomte geheel met mos is bewassen; men verhaalt dat aldaar het verblijf geweest is van den tot den rang der goden verheven held *Ardjoena*, doch de verhalen verschillen, en loopen zoo

(*) Deze grensscheiding is sedert verlegd naar de rivier *Lingkir*.

uit elkander, dat het moeijelijk zoude zijn dienaangaande eene naauwkeurige opgave en eenige door de waarheid gestaafde belangrijke bijzonderheden optegeven.

Men vindt het grootste gedeelte der ruïnes op eene uitgestrekte vlakte, geheel omgeven en ingesloten door het gebergte. De bedoelde vlakte is op sommige plaatsen moerassig en bepaalt zich ten Oosten door een uitgestrekt meer, bij de Javanen bekend onder den naam van *Telogo Werno* (veelkleurig meer) het welk door de onderscheiden gronden, de schakeeringen van blaauw, groen, en geel aanneemt.

Bezuiden deze vlakte worden op eenen heuvel twee kleine tempels gevonden, welke nog in eenen goeden staat zijn. Ongeveer een paal van daar, in de nabijheid van den weg naar de dessa *Koonang*, is een krater welks omvang veel uitgebreider is als van dien op den berg *Prauw*. Zware zwaveldampen stijgen op uit onderscheidene openingen, en het met een sterk gedruisch opwellend water, toont eene hitte van 196° (s. haal van fahrenheit).

Bij *Koonang* zijn ook nog de overblijfselen van eenen b zonder langen, uit klip steenen gehouwen trap, welke over eenen berg is gelegd geworden en zijnen uitgang op den *Dien* had.

Tevoren zijn er bij deze overblijfselen vele kostbaarheden, als gouden ringen en kettinkjes (retia's) gevonden, en men zegt dat jaren achtereen, de pacht gelden in zoodanige kostbaarheden aan den Sultan van *Djocjokarta*, door de bevolking van het distrikt *Kalie Bebber*, zijn voldaan geworden.

Alvorens den weg van *Batoor* naar de hoofdplaats *Karangkoobar*, te vervolgen, zal het mogelijk niet ongepast zijn, hier nog bij te voegen, dat noordoostelijk van *Batoor*, bij eenen heuvel eene grot bestaat, waarin het water van een klein meertje zijne uitlozing heeft, welke grot, bij de Javanen bekend onder den naam van *Goewa Oepas*, in alle deelen gelijkt naar de *Hondsgrot* bij Napels. Een levendig gedierte aan den ingang gehouden, is de inademing van die lucht voldoende, dat hetzelve oogenblikkelijk den geest geeft.

Het gebruik van het nabij zijnde water evenwel heeft geene schadelijke gevolgen. Er moet een dergelijk verschijnsel op den berg *Pakerman* bestaan, hetzelve wordt door den natuur-onderzoeker *Horsfield*, in zijne beschrijving over de westelijke distrikten der vorsten landen aangehaald, doch is niet door hem onderzocht geworden, uithoofde der moeijelijkheden welke zich ter bereiking van die grot opdoen.

Eindelijk valt er omtrent de ligging van *Batoor* nog bij te voegen, dat dezelve zeer hoog is, kunnende men van daar den verwijderden Oceaan met het ongewapend oog duidelijk onderscheiden.

De berg keten welke haren oorsprong neemt bewesten den berg *Prauw*, en welke uit kleine bergen en heuvels, onderling vereenigd, bestaat, heeft eene zuid westelijke rigting, tot daar waar zij tegen den rug van den voet van den berg *Tegal* stoot. Eenen zelfden loop hebben de menigvuldige riviertjes en spruitjes, welke uit deze keten ontspringen, en die zich als zoo veele aderen in de rivier *Trajoe* verliezen.

Van *Batoor* den weg volgende naar de hoofdplaats van *Karang-Koobar*, welke dessa den naam van het distrikt voert, gaat men langs de bedoelde bergketen; op sommige plaatsen is de passage door de steilten zeer moeijelijk, waardoor de communicatie van *Batoor* met het westelijk gedeelte van *Karang-Koobar*, met zeer veele zwarigheden gepaard gaat, en het zonde een werk van het grootste aanbelang en van het uitgebreidste nut zijn voor de onderlinge handelsbetrekkingen, om door het verleggen van dezen weg, de bestaande moeijelijkheden en bezwaren, zoo niet geheel wegtenemen, ten minste te verminderen.

Benoorden dezen weg is een gedeelte van het distrikt *Worrowarie*, hetwelk naar de hoofd-dessa, den naam van *Siebebek* draagt; het is tusschen de rivieren *Sassak* en *Merawoe* welke zich vereenigen, ingesloten.

De uiterlijke schijn pleitte voor de welvaart der bevolking, en uit de aanwezende tolpoort kan men afleiden dat er handel wordt gedreven, welke grootendeels bestaat in rijst en tabak.

Tot de dessa *Waniassa*, daalt men onophoudelijk, en men ontwaart een even groot verschil in het klimaat als in de kultuur. Tot zoo verre zijn er weinige dessa's, en de bevolking is zeer gering, ook kan men veilig zeggen, dat het land alleen door den aard der kultuur, (de tabak,) en niet door het groot getal landbouwers van eenige waarde is.

Van *Waniassa* tot de dessa *Karang-Koobar*, omringt ons eene geheel andere natuur, vruchtbare rijstvelden vertoonen zich wederom; en de dorpen, versierd met vruchtboomen, vervrolijken wederom dit nieuw tooneel. Al hetgeen men te *Kaliebebber* en te *Batoor* heeft gezien en ondervonden, is zoo vreemd en zoo afwijkende van het geen men dagelijks op Java ontwaart, ja het verschil is zoo in het oogloopende, en zoo plotseling, dat bij den overgang uit deze koude bergachtige en naakte streken, men zich dan eerst wederom op Java waant terug te vinden wanneer men wederkeert, in een oord, waar de landman wederom zijne velden beploegt, met behulp van zijnen getrouwen buffel, en waar het klimaat hem niet meer belet zijne geliefkoosde kultuur uit te oefenen.

De dessa *Karang-Koobar* is van eene middelbare uitgestrektheid en is gelegen in eene kleine vlakte, geheel omgeven door de schoonste velden, welke hun water grootendeels uit de *Merawoe* ontvangen.

De weg van de hoofd-dessa *Karang-Koobar* naar het westelijk gedeelte van het distrikt *Worrowarie*, loopt langs de dessa's *B lloon* en *Pondokagong*. Tot eerstgenoemde plaats vindt men schoone rijstvelden; beginnende van daar het terrein woest en onbebouwd te worden, hetwelk te *Pondokagong* niet vermindert, maar integendeel toeneemt tot aan de oostelijke grensscheiding van gemeld gedeelte van *Worrowarie*, hetwelk geheel omringd is van bergen, grenzende ten oosten en zuiden aan het distrikt *Karang-Koobar*, ten noorden aan *Pekalongang* en ten westen aan *Pekalongang* en het zoogenaamde *Tanach Pontjan*.

Het in dezen kring ingeslotene is eene vlakte, welke bekend onder de vlakte van *Tersonno*, den naam aan dit gedeelte van *Worrowarie* geeft. Den oorsprong en den loop van de rivier *Dierak* nagaande, is het ligt afteleiden, dat deze vlakte bij eene nog al talrijke bevolking, geheel uit rijstvelden moet bestaan, welke door overvloed van water en door eenen geschikten grond, in vruchtbaarheid, voor geene andere behoeven onder te doen. De hoofd-dessa draagt den naam van *Denok*.

Het derde en oostelijke gedeelte van *Worrowarie*, is het *eigenlijke Worrowarie*, dien naam ontleenende van de hoofd-dessa. Beoosten de bergen *Zaman* en *Telogolélé* zijn eenige vruchtbare rijstvelden, welke zoo wel uit de rivier *Merawoe* al uit de rivier *Toelies* het noodige water ontvangen, om door eene genoegzame bevolking behoorlijk te worden bewerkt en bearbeid. Het eigenlijke *Worrowarie* grenst ten oosten aan het distrikt *Kaliebebber*, ten noorden en westen aan *Karangkoobar*, en ten zuiden aan *Banjar*.

Uit het vorenstaande blijkt alzoo, dat het onder de residentie *Djocjokarta* sorterende distrikt *Worrowarie*, eigenlijk uit drie geïsoleerde gedeelten bestaat, welke met de namen van *Siebebek*, *Tersonno* en *Worrowarie* bestempeld worden.

Van de dessa *Karangkoobar* den weg naar *Tingapan* vervolgende, doet zich het land ook van deze zijde niet minder gunstig voor.

Bij de dessa *Pagger Pella* neemt de bevolking en de kultuur zigtbaar toe; en het is moeijelijk zich bevalliger oevers voortestellen, als die van de rivieren *Merawoe* en *Oerang*, die zacht hellende, bijna overal bebouwd zijn, en in het midden van welke de dessa's de meest pittoresque liggingen hebben; terwijl het oog niet minder gestreeld wordt door het vruchtbare land tusschen *Wonoradio* en den berg *Telawoengan*. Alle de omliggende kleine bergen en heuvels, die aan onderscheiden spruitjes hun aanwezen geven, zijn bebouwd en deze cirkelvormige sawa-velden, zijn zoo kunstig bewerkt, dat men naauwelijks kan begrijpen, hoe de landman tot het bearbeiden dezer kleine en smalle kringen, zijnen met buffels bespannen ploeg heeft kunnen gebruiken, zijnde, op den top van verscheidene heuvels, slechts een enkele boom gespaard gebleven, welke tot sieraad en lommer verstrekt. . . . .

. . . .

Scheepsberigten.

STRAAT-SUNDA.

Ingezeild.

April 11—Amerik. schip *Coral*, H. King, van Boston den 18den december 1824, naar Batavia.

Doorgezeild.

April 7—Amerik. schip *Catharine*, W. W. Boijle, van Batavia den 1sten april, naar Padang, met Zr. Ms. troepen, passagiers: de heeren F. Brown en Erkelens. — Eng. brik *General Barnes*, W. H. Bithorn, van dito den 1sten dito, naar Ceijlon.

BATAVIA.

Aangekomen.

April 5—schip *Bonnijnan*, C. Ettij, van Soerabaija den 26sten februari, passagiers: de heeren IJsseldijk en De Mand.

April 7—schip *Buitenzorg*, D'Allens, van Soerabaija den 15den maart, passagiers: de heer Huiberts en vrouw.—Eng. brik *Shannon*, H. Norquoy, van Sinkapoer den 20sten dito, passagier: de heer Mac Claine.—brik *Dorothea*, R. de Voss, van Samarang den 27sten dito, passagiers: de weduwe Bitter en zoon. — Zr. Ms. korvet *Lijnx*, kapitein-luitenant Willinck, van Soerabaija den 25sten dito. — schip *Marzoek*, Sarief Alie Moksien Atas, van Pekalongang den 1sten april, passagier: de heer A. van Noort. — schoener *Nassar*, Sarief Oemar Bin Alie Baharoen, van Samarang den 1sten maart. — Chinesche jonk *Hokgoan*, Tjablen Hoeij, van Kiangmoeij den 15den februari, met 700 chinezen.

April 8—schoener *Semanka*, Roem, van Tagal den 2den april.

April 9—schoener *Molucco*, F. A. Laming, van Soerabaija den 12den maart, passagiers: de heeren L. Haij, J. Grant en MacGeorge.

April 10—Chinesche jonk *Pouwfeng*, Lauw Tjenkauw, van Tjenlien den 16den februari, met 410 chinezen. — dito jonk *Hokfien*, Oeij Tiauwkiouw, van Canton den 10den maart, met 660 chinezen.

Vertrokken.

April 6—Amerik. bark *Eliza*, J. Beckford, naar Riouw en Banka, passagier: de heer A. Michill.

April 7—schoener *Anna*, J. C. Gouldsmidt, naar Sinkapoer. — schoener *Garib*, Aboul Karim, naar Poeloe-Pinang.—Voor het gouvernement ingehuurd partikulier schip *Henriette Elizabeth*, F. W. Godt, over Samarang naar Padang, passagiers: de heeren K. Goldman B. P. Barends en B. Pellikaan.

April 9—Eng. schip *Eliza*, J. Cole, naar Benkoelen.

April 11—Eng. brik *Shannon*, H. Norquoy, over St. Helena naar Londen.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. fregat *Melampus*; korvet *Lijnx*; schepen Evertsen, Lord Minto, Machbetie, Bonnijnan, Buitenzorg, Marzoek; brikken Odiese, Jupiter, De Drie Maria's, Cheribon, Dorothea; schoeners Nassar, Semanka, Molukko.—Portugeesch schip Aurora; brik Eliza.—Chinesche jonken Goanjing, Hokgoan, Hokfoen, Pouwfien.

SAMARANG.

Aangekomen.

Maart 27—schoener *Molucco*, Thomas Lamming, van Soerabaija, passagiers: de heeren L. Haij en MacGeorge.

Maart 28—schip *Buitenzorg*, D'Allens, van Soerabaija, passagiers: de heer Huiberts en vrouw.

Maart 29—Chinesche brik *Margaretha*, Alie, van Tagal.

Vertrokken.

Maart 26—brik *Dorothea*, R. de Vos, naar Batavia, passagiers: de weduwe Bitter en zoon.—schoener *Johanna Theodora*, Smael, naar Japara.

Maart 27—kruisprauwen *Tringanoe* no. 12 en 13, Bodman en Oosman, beide naar een kruistogt om de zuid.—dito *No.* 14 en 15, Noelamat Yahen en Abdulla, beide naar een kruistogt om de oost.

Maart 29—schip *Buitenzorg*, D'Allens, naar Pekalongang en Batavia, passagiers: de heer Huiberts en vrouw.

Maart 30—Chinesche brik *Margaretha*, Alie, naar Rembang.

Schepen liggende ter reede.

Brikken Susanna Barbera, De Ondernemer, Cornelia, Carolina, Hendrik, Cato, Eleonora, Johanna Hubertina, Jacoba Ambrosina, De Hoop; schoeners De Snoek, Molucco.—Arab. schip Atabab Alkarim; brik Fatalkair; sloep Cheribon.—Maleische brikken Prie Trajoeng, Tomene, Boejang Slamat. — Chinesche brikken Ingfoen, Zeehent, Jacoba, Soenhien, Bienheng, Hoihen, Kimfoen, Djie Kimfoen; sloep Haphin.

SOERABAIJA.

Aangekomen.

Maart 26—Zr. Ms. zwaard-boot *No.* 18, 2de luit. Verhoeve, van Banjoewangie den 2den maart, met Zr. Ms. troepen.

Maart 31—schoener *Ada*, J. H. Meijer, van Banda den 17den februari.

Vertrokken.

Maart 27—schip *Marzoek*, Intie Mira, naar Samarang.—schip *Race Horse*, H. Gibbons, naar Samarang, Cheribon en Batavia, passagiers: de heeren Brouw en Moulie.

Maart 31—schip *Boeroeng*, P. Potter, naar Rembang.

Schepen liggende ter reede.

Zr. Ms. fregat *Dageraad*; korvet *Anna Pauwlona*, roei-kanonneer-boot *No.* 7; kanonneer-booten *No.* 15 en 16; zwaard-boot *No.* 18; schepen Pamanoekan, Pekin, Hobson, Carolina en Jacoba, Happa Awiea, Soerabaija, Star; brikken Levinia, Geap Coan, Grace; schoeners De Hoop, Iris, Ada.—Fransch fregat La Thétis; korvet l'Esperance.

Gedrukt te BATAVIA, ter Algemeene LANDS DRUKKERIJ.

Bataviaasch Advertentie-blad.

No. 16. *Zaturdag den 16den April* 1825.

De Maleische spraakkunst van *J. Marsden*, door den secretaris van het Gouvernement voor de Inlandsche zaken, den heer *C. P. J. Elout*, gedurende deszelfs verlof-tijd naar Nederland, uit het Engelsch in het Nederduitsch en Fransch vertaald zijnde geworden, zijn daarvan onlangs een zeker getal exemplaren bij het Gouvernement ontvangen, welke dadelijk door hetzelve verkrijgbaar zijn gesteld, te Batavia aan 's Lands Drukkerij, en voorts op alle de residentien van Java en Madura, en op alle 's lands buiten-etablissementen, bij de eerste plaatselijke autoriteiten.

Dit berigt zal gewis aangenaam zijn aan alle de beoefenaren der Maleische taal in het algemeen, en inzonderheid aan die onzer landgenooten, welke of niet in de gelegenheid zijn geweest om zich het oorspronkelijke werk eigen te maken, of de Engelsche taal niet genoeg magtig zijn om hetzelve met vrucht te kunnen gebruiken; te meer daar de vertaling van den heer *Elout* zich door hare juistheid en naauwkeurigheid aanbeveelt, en van den oorspronkelijken auteur zelven den verdienden lof heeft ontvangen.

De prijs van dit werk is gesteld op *f* 8:-: indisch, per exemplaar, en zal gewis zeer gering worden bevonden, wanneer men, bij de beschouwing van de innerlijke waarde van hetzelve, in aanmerking neemt den uitmuntenden typographischen arbeid daaraan besteed door de Nederlandsche boekdrukkers *Enshedé en Zonen*, die door deze proeve hebben getoond dat ook in dit vak de Nederlandsche kunst voor geene vreemde behoeft te wijken.

De algemeene secretaris,
BOUSQUET.

Oproeping van belasting schuldigen aan het middel der verponding.

Bij artikel 50 van de ordonnantie voor het middel der verponding, gearresteerd bij publikatie van den 28sten januari 1823 (staatsblad no. 5), bepaald zijnde, dat de voldoening van die belasting zal geschieden telken jare in twee termijnen, te weten: de eene helft in den loop der maand mei, en de weder helft in de maand november daaraanvolgende, met vrijlating aan de belasting schuldigen, om dezelve belasting in eens, en wel bij den termijn, vervallende in de maand mei te voldoen; zoo roept de ondergeteekende, naar aanleiding van art. 51 van gemelde ordonnantie, mits deze op, om de voorschrevene belasting over het loopende jaar, ten kantore van den ontvanger van 's lands middelen te voldoen, die daartoe gedurende de maand mei aanstaande zal vaceren.

De Resident van Batavia,
VAN HOGENDORP.

Batavia, den 13den april 1825.

—Op woensdag den 11den mei aanstaande, des morgens te 9 ure, zal, onder nadere approbatie van het Gouvernement, ten overstaan van den ondergeteekenden Resident van Batavia, door den architect der civiele gebouwen, ten kantore van denzelven, aan den minst eischenden publiek worden uitbesteed:

Eenige reparatien, veranderingen en verbeteringen aan de poststations Biedara Tjina en Tanjong Oost, volgens bestek en conditien, welke van heden af ten kantore van den resident en den architect voornoemd, ter visie liggen, terwijl de lokale aanwijzing door den laatst genoemden, of iemand van zijnent wege, op den 30sten dezer, zal geschieden.

De Resident,
VAN HOGENDORP.

Batavia, den 15den april 1825.

—De ondergeteekende directeur der bosschen en waarnemend resident van Rembang, maakt bij deze aan allen en een iegelijk bekend, dat op dingsdag den 19den april 1825, des morgens te 9 ure, in het fort alhier, in het openbaar, provisioneel en onder nadere approbatie, bij den afslag aan de minstbiedenden zullen worden uitbesteed: de leverantie van 960 hangmatten padie en 170 koijangs rijst, bij de departementen benoodigd; zullende de conditien dier aanbesteding na den 1sten april op het bureau van den resident alhier ter lezing liggen.

De uitbesteding, zoo als boven gezegd is, bij den afslag zullende geschieden, zullen de gadinghebbenden geene inschrijvings biljetten behoeven intezenden.

De direct. der bosschen, waarn. resident van Rembang.
P. H. VAN LAWICK VAN PABST.

Rembang, den 30sten maart 1825.

—De Resident van Passaroean, brengt bij deze ter kennis van elk en een iegelijk, dat door onderscheidene inwoners der residentie, in zee zijn opgevischt, de volgende goederen, waarvan de eigenaren onbekend zijn, als:

Den 7den october 1824, op de hoogte van Tanjong Prapat, distrikt Melatten onder Passaroean, een balk lang 23½ voet, dik 13 duim vierkant.

Den 7den october 1824, bij Karang Sekoekoep, op de hoogte van Leko, distrikt Jattie onder Passaroean, eene praauw Maijang, groot circa eene halve koijang, zonder zeil en treil, en

Den 28sten maart 1825, op de hoogte van Ketingan onder Soerabaija; een ijzeren anker, wegende 133 pond; een stuk goemoete touw, lang 31 vademen; een stuk goemoete touw, lang 227 vademen; een stuk gemoeten touw langs 254 vademen; en eene loodlijn, lang 31 vademen; en worden mitsdien bij deze opgeroepen, alle degenen welke vermeenen, daarop aanspraak te kunnen maken, ten einde na betaling van het opvischloon, en op vertoon van behoorlijk bewijs van eigendom, dezelve terug te erlangen; zullende in geval zich niemand mogt opdoen, de balk, praauw Maijang en touwwerken, binnen den tijd van twee maanden, en het ijzeren anker, binnen den tijd van een jaar, na dato dezer, publiek aan den meestbiedenden, ten behoeve van den lande, worden verkocht.

De Resident voornoemd,
J. C. ELLINGHUIJSEN.

Passaroean, den 6den april 1825.

De resident van Krawang verlangt een klerk, adres bij den heer kolonel *Schenck*, te Weltevrede. *De Resident voornd*

F. VALCK.

Wanaijassa, den 4den april 1825.

De Kerkeraad der Hervormde Gemeente te Batavia, maakt bij dezen mede bekend, dat met goedkeuring van het Gouvernement, voortaan om den anderen zondag Godsdienst-oefening in de buiten-kerk en in de schoolkamer van Weltevrede zal gehouden worden, met die uitzondering, dat, wanneer er op den tweeden zondag in de maand, des ochtends militaire-kerk geweest is, dien dag altijd Godsdienst-oefening in de buiten-kerk zal zijn. De eerste Godsdienst-oefening in de schoolzaal van Weltevrede, zal plaats vinden, op zondag den 17den april aanstaande, op den gewonen tijd.

Personen, die verlangen mogten eene vaste zitplaats voor de Godsdienst-oefeningen in gemelde school-kamer te bekomen, worden verzocht, zich daartoe bij den kerkmeester der Gemeente, den heer *J. van Slingelandt*, te vervoegen, hebbende de kerkeraad daaromtrent deze bepaling gemaakt, dat al wie eenen stoel in de buiten-kerk, in huur heeft en op den duur blijft behouden, voor eenen stoel in de schoolzaal slechts één Sp. mat in het jaar, aan de kerkekas betaalt; maar dat al wie geenen stoel in de buiten-kerk in huur heeft, voor eenen stoel in de schoolzaal twee Sp. matten in het jaar behoort te voldoen.

Op last des kerkeraads voornd.
D. LENTING, *Scriba.*

Batavia, den 1sten april 1825.

Vastgestelde Prijzen van het Brood en Varkens-vleesch te Batavia.

Tarwen brood de 16 oncen.	*f* — 7st. 2d.
Varkens-vleesch het katje . .	— 8:—:
Ossen-vleesch het pond . . .	— 6:—:

De Resident,
VAN HOGENDORP.

Marktprijzen der ondervolgende Waren te Batavia,

Klapper-olie per takk. of 33 bott. *f*	15:—:
Katjang-olie dito dito	12:—:
Rijst per koijang . . *f* 125 à	132:—:
Idem per gantang	—:15:—
Brandhout de vad. van 18 vt. op 6	15:—:

Vastgestelde Prijzen te Samarang.

Tarwen brood van 20 lood . *f*	— 7st. 2d.
Varkens-vleesch het pond . . .	— 8:—:
Rundvleesch het pond	— 5st. 2d.

De Resident,
H. J. DOMIS.

Marktprijzen

Een koijang rijst	*f* 110:—:
Een kan klapper-olie	1:—:
Een kan katjang-olie	— 28:—:
Een kleine vadem brandhout . .	4:—:
Een bos bindrotting	— 12:—:
Een pond lamp-katoen	— 24:—:

Edictale Citatien.

Alzoo de Raad van Justitie te Batavia, aan den prokureur *Albert Willem Nicolaas van Gent*, voor en van wege de desolate boedelkamer, als administrerende den insolventen boedel van den Chinees *Lo Tjoenko*, en als zoodanig impetrante van appointement van citatie, bij edicte *ad valvas curiae*, contra alle bekenden en onbekenden, die eenig regt, actie of pretentie op gemelden boedel vermeenen te hebben, tegen de non-comparanten heeft verleend het tweede default en eene derde citatie;

Zoo is het, dat ik *Johan Robbert Dirks*, fungerend deurwaarder en gezworen exploiteur bij gemelden raad, bij deze voor de derde maal dagvaard, alle bekenden en onbekenden, die eenig reg, actie of pretentie ten laste van voornoemden boedel vermeenen te hebben, om op donderdag den 5den mei 1825, des morgens te half acht ure precies, ter openbare rolle van gemelden raad, te compareren dan wel gemagtigden te zenden, ten einde het tweede default te purgeren en te zien dienen van intendit, met de verificatien daartoe specterende, en voorts als nog hun regt, actie of pretentie te instituëren, sub pœne dat aan de non-comparanten, zal worden opgelegd een eeuwig stilzwijgen.

Aldus gepubliceerd en geafficheerd, na voorgaande klok-slag, van de puije van het raadhuis te Batavia, den 7den april 1825.

De fungerend deurw. en gezworen exploiteur voornoemd,

J. R. DIRKS.

—ALZOO DE RAAD VAN JUSTITIE TE SAMARANG, ingevolge notul van den dertigsten maart jongstleden, op het daartoe ter rolle van dien datum, gedaan verzoek door den prokureur *Anthonie Franciskus Hemmelder*, in hoedanigheid als speciale gemagtigde van den heer *Burchard Georg Sartorius*, wonende buiten deze stad, die is generale gemagtigde van *Johannes Georgius Steinmetz*, gezworen landmeter, mede te Samarang woonachtig, impetrant van appointement van dagvaarding, bij edicte, heeft verleend het eerste default, en ten proiijte van dien eene tweede citatie bij edicte, tegen allen en een iegelijk, welke eenig regt of pretentie op den boedel van wijlen *Rosina Catharina Smith*, weduwe *Johannes Georgius Steinmetz*, vermeenen te kunnen maken;

Zoo is het, dat ik *Daniel Pijl*, eerste deurwaarder en gezworen exploiteur bij den raad van justitie voornoemd, mits deze voor de tweede maal dagvaard, allen en een iegelijk welke eenige actie of pretentie op den voornoemden boedel van *Rosina Catharina Smith*, weduwe *Johannes Georgius Steinmetz*, vermeenen te mogen en te kunnen maken, om in persoon of door gemagtigden te compareren, ter openbare rolle van gemelden raad, op woensdag den elfden mei 1825 des morgens te half acht ure, ten einde het eerste default te purgeren en wijders te hooren refereren aan den reeds ingedienden eisch door den impetrant, om geregtigd verklaard te worden tot de nalatenschap, en voorts te procederen als naar regten.

Aldus gedaan, gepubliceerd en geafficheerd, na voorgaande klok-slag, voor de puije van het raadhuis te Samarang, den 9den april 1825.

De eerste deurw. en gez. exp. bij den raad van justitie voornd.

D. PIJL.

—ALZOO PRESIDENT EN LEDEN IN DEN RAAD VAN JUSTITIE TE BATAVIA, op het daartoe door den fiskaal bij denzelven raad, *Jan van der Vinne*, R. O., voor en van wege het Gouvernement van Nederlandsch Indië, gedaan verzoek, hebben verleend het eerste default en ten profijte regtens admissie tot het doen van eene tweede citatie bij edicte, *ad valvas curiae*, op en tegen alle de genen die vermeenen eenig regt, actie, aanspraak of pretentie te hebben, op eene som van *zestien honderd* guldens, zijnde de waarde en het rendement, ingevolge markt-prijs, van *twaalf* katjes ongeprepareerde en *veertien* blikken doozen, met geprepareerde amfioen, achterhaald ten huize van den Chinees *Souw Kielo*, dewelke het eigendom daarvan ontkent.

Zoo is het, dat ik *Johan Robert Dirks*, fungerend deurwaarder en gezworen exploiteur, bij den Raad van Justitie voornoemd, bij deze voor de tweede maal dagvaard, allen en een iegelijk, welke zouden vermeenen, eenig regt, actie, aanspraak of pretentie te hebben, op het hierboven vermeld bedragen van *zestien honderd* guldens, om op donderdag den 26sten mei 1825, des morgens te acht ure precies, ter openbare rolle van gemelden raad, in persoon dan wel bij gemagtigden te compareren, ten einde het eerste default te purgeren, als nog hun vermeend regt en pretentie te instituëren en te sustineren, te aanhooren zoodanigen eisch en conclusie als door den fiskaal voornoemd, tot confiscatie van welmelde penningen zal worden gedaan en genomen, daartegen te antwoorden en te procederen als naar regten, sub pœne tegen de nalatigen of non-comparanten, dat zij zullen worden verklaard, van hun regt en pretentie te zijn verstoken, en hun deswege zal worden opgelegd een eeuwig stilzwijgen.

Aldus geafficheerd en gepubliceerd, van de puije van het raadhuis te Batavia, op den 11den april 1825.

De fungerend deurw. en gezworen exploiteur voornoemd,

J. R. DIRKS.

Vendu Departement.

Op maandag den 18den april 1825.

VOOR het huis bewoond door den heer *van Panhuis*, op Konings-plein, van wagens, paarden, huismeubelen, glaswerken, enz.

Op dingsdag den 19den april 1825.

VOOR het negotie-huis van de heeren *Stahl* en *Kemper*, op de Voorrei, van paarden, wagens, roode-, witte-, madera- en rhijnsche wijnen, provisien, tabak, cigaren, goud- en zilverwerken, mahoniehouten en andere meubelen, spiegels en schilderijen, lakens, chitsen en sprijen, kantoor- en schrijf-behoeften, banket en suiker-werk, japansche goederen, hollandsche houtwerken voor scheepsgebruik, en andere goederen meer.

En precies te 11 ure,

De volgende vastigheden:

Voor rekening van de Diakonie der Hervormde Gemeente te Batavia.

Voor afbraak:

Het gebouw staande op de Spinshuisgracht, bevorens tot een weeshuis, bestemd geweest en belendende aan het armhuis, breeder vermeld in de Bataviasche advertentie-bladen, no. 8, 9 en 10.

Voor rekening van *J. H. Spangenberg*, in een koop.

No. 1. Zeker stuk land, bebouwd met een kooren-molen van planken, twee wacht-huizen van steenen met pannen gedekt, staande en gelegen even buiten de voormalige nieuwpoort dezer stad, in het westerveld het 1ste deel van het blok M, sub no. 1, bij de verponding doorloopende no. 6562.

No. 2. Zeker stuk tuin-land, bebouwd met een steenen woonhuis en koren-molen, een paarden-stal en wagen-huis, alle van steenen met pannen gedekt, staande en gelegen buiten deze stads nieuwpoort, in het westerveld, het 4de deel van het blok M, sub no. 102, bij de verponding doorloopende no. 4659.

Voor rekening des boedels van wijlen *Samuel Samson.*

Zeker erf, bebouwd met een steenen huis en eene boven gallerij, kombuis en slaven-vertrekken, alle van steenen met pannen gedekt, staande en gelegen in de zuider voorstad, in het oosterveld het 30ste deel van het blok L, sub no. 43, bij de verponding doorloopende no. 6734.

Op woensdag den 20sten april 1825.

IN het lokaal der Beurs, voor rekening van diverse kooplieden, van velerhande soorten van negotie-goederen.

Op donderdag den 21sten april 1825.

VOOR het huis van mevrouw de weduwe *Kloeg*, in de binnen Utrechtsche-straat, van juwelen, goud- en zilverwerken, en andere goederen meer; waarvan toondag zal worden gehouden, daags te voren.

En precies te 11 ure,

Voor afbraak:

Zeker erf, bebouwd met een steenen huis, kombuis, paarden-stal, wagenhuis, eenige bijgebouwen, duiven hok; alsmede een steenen pedek, alle met pannen gedekt, staande en gelegen in het blok L 17de deel, no. 74, 75, 131 tot 190, bij de verponding doorloopende no. 6550,

Zijnde de belendingen te zien ten kantore van *J. L. Diering.*

Op vrijdag den 22sten april 1825.

VOOR het negotie-huis van wijlen *Pierre Bondet*, in de buiten nieuwpoort-straat, ten overstaan van eene kommissie uit de weeskamer alhier, van kleederen, wagens en diverse negotie goederen.

Alsmede voor rekening des boedels van wijlen *S. Samson*, 3 lijf-eigenen.

En precies te 11 ure,

De vastigheden van *A. L. P. de Serière*, geannonceerd in het advertentie-blad van den 2den en 9den dezer, no. 14 en 15.

Verkoop van Goederen.

UIT DE HAND TE KOOP. Een goede kok, met zijn wijf, zijnde wasscherin en strijkster; te bevragen ter lands drukkerij.

—*FOR SALE. The two Houses on Konings Plain at present occupied by Messr.* Vermeulen *and* Wilson, *apply to* THOMSON WHITEMAN & CO.

—BOTER, zoetemelksche en leidsche kaas, gezouten ossentongen, thee, beste rhijnsche wijn, stoughton's elixir, jenever op bessen, enz bij

G. VAN HARPEN.

Op maandag den 25sten april 1825,

des morgens te 9 ure,

ZAL DOOR DEN VENDUMEESTER TE SAMARANG, op vordering en ten bijwezen van den ondergeteekenden deurwaarder en gezworen exploiteur bij den landraad alhier, krachtens appointement van executie, door den Resident van Samarang verleend, dato 26 october 1824, aan *C. C. Donkel*, contra de mooren *Mohamat Taheer*, *Tambie Gandoe* en *Mohamat Areef*, alle woonachtig alhier, alwaar te dien dage vendutie wordt gehouden, publiek worden verkocht;

Zeker stukje land, gelegen bezuiden en buiten de stad Samarang, aan de noordzijde van de noordelijkste straat, in de moorsche kamp, wijk litt. P, no. 6, den moor *Mohamat Areet*, in eigendom toebehoorende.

Ieder die eenig regt, actie of pretentie op voornoemd stukje land vermeent te hebben kome en doe het mij ondergeteekenden weten.

Aldus gepubliceerd en geafficheerd, te Samarang, den 30sten maart 1825.

De deurw. en gezw. exp. voornd.

J. C. EVERS.

—DE ondergeteekende biedt zijn huis en erf, op Konings-plein, blok 10, te koop aan, en kan dadelijk aanvaard worden. Ook een zeer fraai snelzeilend plaizier-vaartuig, getuigd als een schoener, met eene zeer goede kajuit voorzien, 35 voet lang en 9 voet breed en gekoperd, bij den ondergeteekenden te bekomen.

A. LANDALE.

—TEN kantore van *J. L. Wattig*, liggen ter bezigtiging en te koop, de facturen aangebragt per de schepen AURORA en ELIZA, bestaande in beste thee, zijden stoffen, papier, ronde hoeden, en wat meer.

—UIT DE HAND TE KOOP. De wagenverhuurderij, met dies heeren huizinge, toebehoorende aan de weduwe *Ketelaar*; dan wel gesplitst, als: de wagen-verhuurderij afzonderlijk voor afbraak, het heeren huis met dies pakhuizen, het welk zeer geschikt is voor eene toko. Tevens wordt mede te koop aangeboden, alle de nog aanhanden zijnde wagens en paarden in bovenbedoelde wagen-verhuurderij in gebruik geweest, te bevragen bij de eigenaresse.

wed. KETELAAR.

—TE KOOP. Het groote huis en erf te Samarang, onlangs bewoond door den heer *Morgan*, geene reparatien hoegenaamd benoodigd hebbende, met gemakkelijke bijgebouwen, wagen-huis en stalling; te bevragen bij *Paton*, *Morgan* en *Co.* alhier, of bij den bewoner den heer *Hammond*.

Batavia, den 7den april 1825.

—GEZOUTEN-VLEESCH, tongen, engelsche ingelegde vruchten, gerafineerde suiker, vijgen, metalen kandelaars en trekpotten, sloten voor valiezen, engelsch tafel zout, mosterd en sausen, bierwijn en likeur glazen, en ander glaswerk, hoeden, schoenen, dimit gestreept en twilled voor kamizolen, gouden, zilveren en vergulde horologien, bendij en wagen tuigen, engelsche zadels, spermacetie-kaarsen, schoen smeer, beste engelsche eau de lavende, eau de luce, pepermunt essence, haar poeder, arrow-root, jagt-kruit, port-wijn in heele en halve flesschen, madera- en roode wijn, seltzer-water, beste cognac brandewijn, jenever, etc.; te bekomen bij

LIVETT EN GONSALVES.

groote rivier, oostzijde.

—UIT DE HAND TE KOOP. Het woonhuis met steenen bijgebouwen, stalling vóór zestien paarden en erf, van

J. P. WESTERMANN.

—TE KOOP. Versche Soerabaijasche aardappelen, à *f* 10 per pikel, adres kampong malakka, ten huize van den heer *J. B. Meijer*, of aan het Hôtel Paijan.

BIJ *P. Frölecke*, zijn voorhanden, aardappelen bij de halve pikels, goede boter, echte granaten, saffraan, schaakspellen, amerikaansche tafel beschuit, waarlooze pendule en bloemvasen stolpen, en bollen voor astrale lampen, sponsen van diverse soorten, schrijfzand, hoofdstellen, enz.

Batavia, 12 april 1825.

—BIJ *Joh. Versteegh*, zijn verkrijgbaar; roode wijnen 1ste en 2de soort van *Suermondt* en *Milders*. beste porten rhijnsche wijn, brabandsch bier, likeuren, eau de cologne, *Woodville Brown*, havannah cigaren, nederlandsche lijnwaten, garen en band, zwartsel, loodwit, drooge en natte verwen, touwwerk, scheeps-ankers, spelende-pendules en doozen, spinsbekken zeehorologis, galanterien, epaulletten, vuursteenen, lectuur- en kantoor-boeken, muziek-papier en methoede-boeken, viool snaren, schroeven en kammen.

Voorrei, 19 april 1825.

Geboorten.

ULTIMO maart, beviel van eene dochter, *Andreënne de Geiger*, echtgenoot van

J. J. BOOTSGEZEL.

—HEDEN verloste zeer voorspoedig, van eene welgeschapen dochter, de echtgenoot van

F. E. HARDIJ.

Sumanap, den 25sten maart 1825.

—HEDEN verloste voorspoedig van eene dochter, de echtgenoot van

J. JESSEN.

Soerabaija, 24 maart 1825.

—HEDEN verloste zeer voorspoedig van eenen zoon, *Josephine Sinner*, echtgenoot van

Dr KOLLMANN.

Buitenzorg, den 12den april 1825.

—HEDEN verloste voorspoedig van eenen welgeschapen zoon, de geliefde echtgenoot van

J. TROMP.

Batavia, 10 april 1825.

—HEDEN verloste gelukkig van eenen zoon, vrouwe *C. C. F. von Winckelmann*, geliefde echtgenoot van

J. A. PHITZINGER, *luit. kol.*

Banda-Neira, 9 januari 1825.

Sterfgevallen.

OP heden overleed, in den ouderdom van vijf-en-twintig jaren, aan de gevolgen der verwoestende ziekte op Banka, ten huize van den ondergeteeden, op Kedong Allang, deszelfs schoonzoon, de welgeboren heer *J. J. V. Valckenaer*, laatst secretaris der residentie Banka.

J. E. DOORNIK.

Kedong Allang, 29 maart 1825.

—HEDEN nacht, omtrent 12 ure, overleed tot mijne bittere droefheid, aan de gevolgen eener dissenterie, mijne teder geliefde echtgenoot *E. L. Stalman*, in den ouderdom van ruim 57 jaren, en na eene allergenoegelijkste echtverbindtenis van 18 maanden.

J. B. BENOIT, *afgetreden resident van Banjermassing.*

Tatas, den 21sten maart 1825.

—HEDEN overleed alhier, in den ouderdom van bijna 29 jaren, mijn echtgenoot *Abraham Willem Verkouteren*, in leven adjunct directeur voor de afdeeling der Comptabiliteit in het algemeen; —het behaagde de wijze Voorzienigheid in hare ondoorgrondelijke beschikkingen, den edelen mensch, braven, lievenden echtgenoot en vader, in den bloei des levens en uit eene schoone loopbaan, van mijne zijde wegtenemen; algemeen geacht en bemind, wordt hij door zijne aanverwanten en vele vrienden sterk betreurd; dan niemand heeft meer dan ik en onze twee nog zeer jonge kinderen, door dezen onherstelbaren slag verloren.

S. J. A. DROST.

wed. *Verkouteren.*

Batavia, den 10den april 1825.

Nagelaten Boedels.

DE WEES- EN BOEDELKAMER alhier, verzoekt elk en een iegelijk die iets te vorderen heeft van, dan wel verschuldigd is, aan de boedels van wijlen de alhier, ab intestato, overledene *Maria de Kierk*, weduwe *van der Stoel*, en de chinezen *Io Soeilien* en *The Taijsing*, aan haar aangifte of betaling te doen, binnen den tijd van drie maanden, gerekend van heden.

De wees- en boedelkamer voornd.

Namens dezelve,

De secretarie,

J. A. CLIGNETT, jr.

Samarang, den 28sten maart 1825.

—DIE iets te vorderen heeft dan wel verschuldigd is, aan den boedel van wijlen *The Hianko*, gelieve daarvan opgave en betaling te doen, aan den ondergeteekenden testamentairen executeur; ook worden die genen, voor welke de overledene zich als borg heeft geïnterponeerd, verzocht, zich van andere borgen te voorzien.

THE KAIJKO.

Batavia, 7 april 1825.

—ALLE degenen welke iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan den boedel van den alhier op den 15den maart jl., overleden, 1sten luitenant *Daniel Swart*, gelieven daarvan opgave of betaling te doen, binnen den tijd van zes weken, aan de ondergeteekende kommissarissen

SOUVAGE, *2de luiten. der 19de afd. nat. inf.*

VON LETTOW, *1ste luit.*

Wordt bekend gemaakt, het overlijden van mejufvrouw *Arnolda Schulp*, oud 73 jaren;—en verzocht een ieder die iets op den boedel te pretenderen heeft, zich bekend te maken.

DIDERIK POPKENS. *executeur.*

Batavia, den 14den april 1825.

—Degenen die iets te vorderen hebben van dan wel verschuldigd zijn aan de nalatenschap van de alhier, op heden overleden weduwe *Verwoort*, gelieven daarvan opgave of betaling te doen, binnen den tijd van zes weken, aan de ondergeteekende testamentaire executeuren,

P. H. de la BRETHONIÈRE,

W. H. WOLFF,

A. VERWOORT.

Salatiga, 30 maart 1825.

—Alle degenen welke iets te vorderen hebben van wijlen den heer *A. W. Verkouteren*, in leven adjunct directeur voor de comptabiliteit, gelieven daarvan opgave te doen, binnen den tijd van drie maanden, gerekend van heden, aan den mede-executeur

G. DROST.

Batavia, den 16den april 1825.

POST-KANTOREN.

BATAVIA.

Wordt ter kennis van het publiek gebragt, dat aan het post-kantoor te Batavia, paketten voor brieven geopend zijn, om te worden verzonden:

naar	schip	kapitein
Padang en Benkoelen,	*Ned. schip Buitenzorg*,	D'Allens.
Banka,	*dito brik De Drie Maria's*,	H. K. Zeeba.
Macao,	*Portugesche brik Eliza*,	J. L. de Almeida.

Batavia, den 14den april 1825.

De postmeester,

P. A. BIK.

SAMARANG.

Wordt bij deze aan het publick bekend gemaakt, dat de volgende schepen in lading liggen, om te vertrekken:

naar	schip	kapitein
Riouw,	*Chinesche brik Hohien*,	Tan Lianseeng.
Padang,	*Maleische toop*,	Nonkee.
Riouw,	*Chinesche toop Gotjoan*,	Tan Inklam.

Brieven of paketten kunnen ter verzending met bovengemelde vaartuigen, aan het post-kantoor bezorgd worden.

Samarang, den 8sten april 1825.

De postmeester,

H. W. GEZELSCHAP.

Vertrekkende Personen.

A. Mitchell, verlaat dit eiland voor eenigen tijd en heeft tot zijn gemagtigden aangesteld, den wel edelen heer *Gt. Letourneur*.

—J. Pullen vertrekt naar Nederland.

—*Mr. & Madame* Letourneur, *quittent Java pour quelque temps.*

—A. M. E. Ondaatje, vertrekt naar Palembang, en heeft tot zijnen gemagtigden aangesteld *J. F. Goldammer*.

Batavia, 13 april 1825.

—J. B. Muller, vertrekt naar Banka, heeft tot zijne gemagtigden aangesteld, de heeren *van Ryck*, *Severs* en *Co.* en *Gezelschap*.

—De 1ste luitenant *van Appeltern* vertrekt naar Europa.

Verschillende Bekendmakingen.

Te koop of te huur. Een huis, nabij Weltevrede, te bevragen bij *G. Hager*, in de Koestraat.

—Benoodigd een span goede wagenpaarden; adres ter lands drukkerij.

—Te huur. Twee aangename landverblijven, te weten: Amstelveen, gelegen op circa 9 palen weswaarts, aan den grooten weg naar Tangerang; Warong Manga, gelegen circa 5 palen, verder op aan den zelfden weg, boven Tangerang; adres bij *J. F. Arnold*, te Batavia.

—Jan Lukas Jakob Reijnst, maakt bij deze bekend, dat eene Loterij, groot f 60,390, behoorende aan de heeren *Macquoid*, *Davidson* en *Co.*, van nimmer zoo schoon op het eiland Java bewerkt of gezien zilver en kristal-werk, ter teekening geopend is.

—De ondergeteekende heeft de eer het publiek te verwittigen, dat de Loterij in zijne toko, zal getrokken worden, op woensdag den 20sten dezer, des namiddags te vijf ure, en verzoekt degenen welke daar in deel genomen hebben, hunne rekening op vertoon te willen voldoen.

J. van Dijk.

Weltevrede, 15 april 1825.

—De trekking der loterij van *G. van Harpen*, zal plaats hebben, op zaturdag den 23sten april, des ochtends te tien ure, in deszelfs toko in de binnen nieuwpoort-straat.

—Te huur. Een huis op Kramat; adres bij

Van Gent.

SOCIETEIT de HARMONIE.

Bal en Souper, op dingsdag den 19den dezer, op den gewonen tijd.

De secretaris,

F. BUTIN BIK.

Batavia, den 15den april 1825.

Gedrukt te BATAVIA, ter Algemeene Lands Drukkerij.